

NOVIČNIK LOŠKEGA MUZEJA

April 2017

Loški muzej Škofja Loka
Grajska pot 13
4220 Škofja Loka
Tel.: 04 517 04 00
www.loski-muzej.si

DOGODKI

Odpiralni čas Loškega muzeja med prazniki

Dragi obiskovalci, obveščamo vas, da bodo vrata muzeja in Galerije Ivana Groharja na velikonočno nedeljo, 16. aprila, zaprta. Vabimo pa vas, **da nas obiščete v ponedeljek, 17. aprila**, prav tako pa bodo naša vrata odprta v **četrtek, 27. aprila**. Muzej bo odprt po rednem urniku od 10. do 17. ure, Galerija Ivana Groharja na Mestnem trgu pa v ponedeljek, 17. 4. 2017, od 10. do 13. ure, v četrtek, 27. 4. 2017, pa med 13. in 17. uro.

Vabljeni, da nas obiščete!

Pogovor z umetnikom: Duje Jurić

četrtek, 6. april 2017, 19.00

Muzejska soba, Loški muzej Škofja Loka

Ob izteku razstave *Stvarno - nestvarno* v Galeriji Stolp se bo z avtorjem razstave, Dujem Jurićem, pogovarjal kustos razstave Boštjan Soklič.

Duje Jurić je hrvaški vizualni umetnik, restavrator in profesor na zagrebški Akademiji za likovno umetnost. V pogovoru bomo izvedeli več o njegovem dosedanjem delu, predstavili pa bomo tudi katalog, ki je nastal ob razstavi.

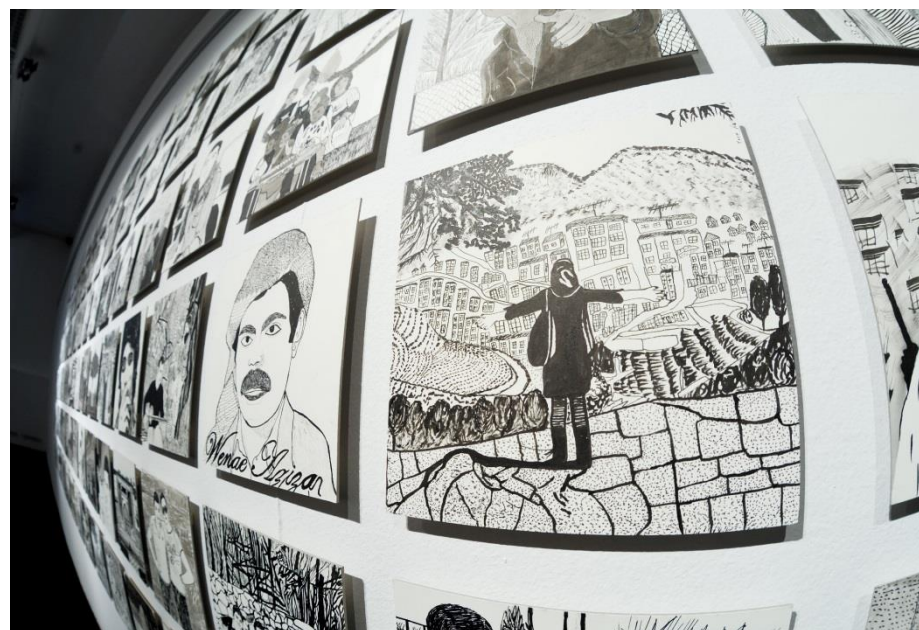
Javno vodstvo po razstavi *Potovanje*

nedelja, 9. april 2017, 16.00

Galerija na Gradu

Razstava *Kalle Hamm in Dzamil Kamanger: Potovanje* je zaradi velikega zanimanja na ogled še do 17. aprila. V nedeljo, 9. aprila, vas ob 16. uri vabimo na javno vodstvo po razstavi s kustosinjo razstave Barbaro Sterle Vurnik.

Dzamil Kamanger in Kalle Hamm sta mednarodno uveljavljena umetnika, ki v Helsinkih delujeta skupaj od leta 1999. V svojih delih se vsak iz svojega zornega kota pogosto lotevata prespraševanja različnih oblik migracij. Do te pomembne globalne teme so ju pripeljale njune osebne življenjske zgodbe in dolgotrajno iskanje poti do večje osebne svobode in bolj strpnega življenjskega prostora.

Odprtje razstave: *Tone Logonder,* *Spomenik umetnosti in lepoti*

sreda, 12. april 2017, 19.00

Galerija Ivana Groharja

Leta 2017 obeležujemo dve pomembni obletnici loških rojakov. Mineva 30 let od smrti akademskega kiparja Toneta Logondra, avtorja številnih javnih plastik, in 150 let od rojstva slovenskega impresionista Ivana Groharja, čigar spomenik v Sorici je izdelal prav Logonder. Razstava, posvečena kiparju, s pomočjo fotografij, arhivskega gradiva, ohranjenega osnutka kipa in pričevanj osvetljuje ozadje ter proces postavitve spomenika Ivanu Groharju v Sorici, ki velja za Logondrovo največje in najbolj reprezentativno delo. Kustosinja razstave je Jana Fojkar.

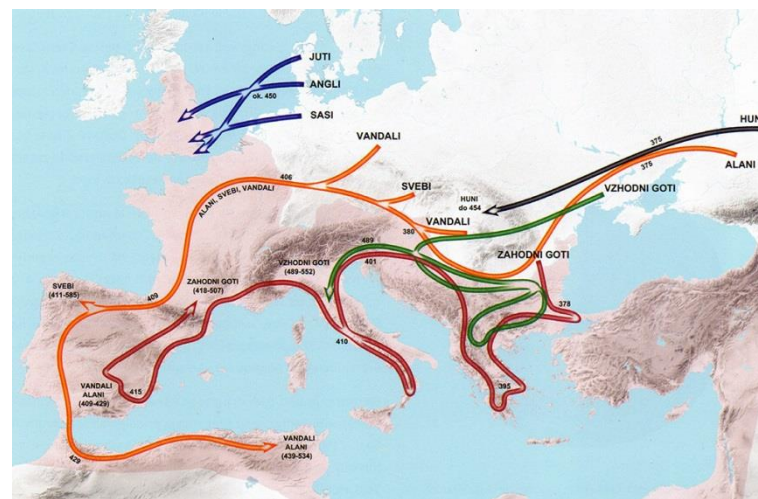

Muzejski večer: Preseljevanje ljudstev v pozni antiki in naselbina Puštal nad Trnjem v luči drobnih najdb

sreda, 19. 4. 2017, 19.00, Galerija Franceta Miheliča, Kašča

Na predavanju se bomo podrobneje seznanili z obdobjem pozne antike, ki so ga poleg državljskih vojn, gospodarskih težav, verskih nasprotij in oslabiljene državne uprave najmočnejše zaznamovale selitve barbarskih ljudstev. Sprožili so jih nomadski Huni, ki so leta 375 skozi vrata narodov vdrli v Evropo in naglo napredovali proti zahodu. Številna ljudstva so se v strahu pred njimi umikala in vse močnejše pritiskala na utrjeno mejo (limes) na Renu in Donavi, ki je naposled popustila pod njihovim pritiskom. Prodirajoči barbari so se naseljevali vse globlje na rimsko ozemlje in sčasoma ogrozili tudi matično Italijo, kar je naposled privedlo do propada zahodnorimskega cesarstva leta 476.

Večina barbarskih ljudstev, namenjenih proti Italiji, si je pot utirala prav preko ozemlja današnje Slovenije. Romanizirani staroselci so zato živeli v stalni nevarnosti. Življenje v mestih je zamrlo, prebivalci so jih zapustili in se v strahu pred barbari umaknili v odročne, naravno zavarovane kraje. Tu so

nastale manjše utrjene naselbine rimskih staroselcev. Ena takih je bila tudi na hribu Puštal nad Trnjem v neposredni bližini Podlubnika in Stare Loke. Njena ugodna strateška lega ob vstopu v Selško dolino, dobra naravna zavarovanost in bližina vode so privlačili ljudi v različnih časovnih obdobjih. Glede na današnje stanje raziskav je bil hrib poseljen prvič že v starejši železni dobi in kasneje v antičnem in poznoantičnem obdobju. Na poznoantično poselitev nas poleg arhitekturnih ostankov opaznih na terenu, opozarjajo številne novo odkrite drobne najdbe, ki jih lahko etnično pripišemo romaniziranim staroselcem, vzhodnim, zahodnim Gotom in Langobardom ter jih bomo prvič predstavili javnosti.

Študijski krožek Pomembne Ločanke

torek, 25. 4. 2017, Muzejska soba v Loškem muzeju

Za nami je že nekaj študijskih krožkov, na katerih smo intenzivno raziskovali ženske, ki so s svojim delom v Škofji Loki pomembno prispevale k razvoju različnih področij. Raziskovali smo občinske nagrajenke, slikarke, umetnice in učiteljice. V sodelovanju z dr. Marto Verginello smo pripravili muzejski večer na temo Zgodovina žensk na Slovenskem, postavili pa smo tudi vitrino meseca, ki je posvečena učiteljicama Juliji Bernik in Bogomili Krvini. Poleg raziskovalnega dela pa pripravljamo tudi predlog za umestitev spomenika Ločanke v Alejo zaslužnih Ločanov.

AKTUALNO

Športam z Loškim muzejem

Odbor za muzej športa v Škofji Loki je v teh dneh pridobil pomemben predmet za športno zbirko, ki bo v letošnjem letu postavljena v Loškem muzeju. Mladi vratar Jan Oblak, ki igra za svetovno znan nogometni klub Atletico Madrid je za našo zbirko med drugim podaril svoje vratarske rokavice. Jan Oblak je svojo kariero začel doma, pri nogometnem klubu Ločan in s svojo vztrajnostjo in delom postal eden pomembnejših igralcev svetovnega nogometa.

Ivan Grohar (1867–1911)

19. aprila bo minilo 106 let od smrti Ivana Groharja. Ivan Grohar velja za pomembnega predstavnika slovenskega impresionizma ter za enega ključnih umetnikov na prelomu stoletij, ki so popeljali takratno slovensko umetnost v modernizem 20. stoletja. Začel je kot slikar nabožnih podob, nato pa je se postopoma vse bolj usmerjal v krajino in njene impresije ter v svoje delo naposled dokončno vnesel simbolistične in impresionistične prvine. V svojem življenju je naslikal tudi nemalo podob ljudi, mnogokrat po naročilu zaradi preživetja, nemalokrat pa tudi zaradi lastnega zanimanja za ekspresijo človeškega izraza. Zlasti blizu mu je bil žanrski portret, ki ga je pogosto prenašal tudi v dela z religiozno vsebino, kar slikovito priča o umetnikovem času in prostoru.

Vse Groharjevo slikarstvo pa je, ne glede na motiviko, bilo vselej zavestno osredotočeno na pojem slovenstva - na domovino, na njenega, zlasti malega človeka, na kmečko življenje in podeželje, od koder je tudi sam izhajal. S tem, ko je vstopil v širši mednarodni prostor takratne moderne umetnosti, je tako s svojo nacionalno zavednostjo hkrati povzdignil v slikah ne le lasten svet ampak tudi svojo domovino.

V letošnjem letu napovedujemo tudi odprtje prenovljene muzejske zbirke o Ivanu Groharju, ki jo bomo odprli ob 150 letnici slikarjevega rojstva, 15. 6. 2017.

Krašenje pirhov na Loškem

V deželo je prišla pomlad, čas ko vsako leto praznujemo Veliko noč. Kristjani se na ta spominjajo Jezusovega vstajenje od mrtvih, drugi pa te dni izkoristijo za druženje s prijatelji in družino. Seveda na mizi ne manjkajo velikonočne dobrote: suho meso, potica, hren in pobarvana jajca – pirhi.

Pírĥ ali velikonôčno jájce, ponekod imenovano tudi písanica, pisanka ali remenka, v krščanstvu simbolizira Kristusovo vstajenje. Tako kot pišče pride iz jajca, je Kristus vstal iz kamnitega groba. Rdeče pobarvana jajca simbolizirajo tudi Kristusove kaplje krvi.

Slovenska velikonočna jajca se uvrščajo med najlepše v vsej Evropi. Sprva so jih le barvali, kasneje pa krasili z najrazličnejšimi ornamentami.

Albert Sič v svojem delu Narodni okraski na pirhah in kožuhih iz leta 1922 opiše krašenje pirhov na Loškem takole: »V Škofji Loki in okolici so nato (ko so jajce izpihali) okrasili belo jajčno lupino z vejicami in cveti, z jagnetom, bandercem, z golobčki i. dr., ki so jih naslikali z vodenimi barvami in z barvnimi tintami.« V opombi pojasni, da je »na njih okraske vplivala škofjeloška nunška šola. Sprejel sem jih v zbirko, da se vidi razlika med pravo

narodno umetnostjo in med umetnostjo, nastalo pod tujim vplivom.«

Se morda kdo od starejših občanov še spominja takšnega krašenja pirhov? Prosim, sporočite nam vaše spomine.

POSLUŠAJTE / GLEJTE / BERITE NAS

Vsak ponedeljek nas lahko poslušate v oddaji **Muzejski zapiski** na Radiu Sora, kjer predstavljamo naše aktualno delo in zanimivosti iz muzeja.

Spremljate nas lahko tudi na našem **Facebook profilu Loški muzej Škofja Loka**.

O prvem muzejskem večeru, na katerem je gostovala dr. Marta Verginella in spregovorila o zgodovini in položaju žensk, si lahko prispevek preberete v Gorenjskem glasu

<http://www.gorenjskiglas.si/apps/pbcs.dll/article?AID=/20170323/C/170329924/1020/razmislek-o-vidnosti-zensk-v-javnem-prostoru&template=printart>

V Loškem utripu si na strani 15 lahko preberete več o nominaciji klekljanja čipk v Sloveniji za Unescov seznam nesnovne dediščine človeštva, na strani 17 pa kako je bilo na pohodu po Poti treh gradov, ki je potekal v okviru razstave Črte in dimenzije - <https://www.skofjaloka.si/objava/77795>

Nominacija klekljanja čipk v Sloveniji je v medijih pustila velik pečat. Več o projektu si lahko preberete Siolu

(<http://siol.net/aktualno/naslovna/bo-klekljanje-cipk-prislo-na-unescov-seznam-13025>), v Delu

(<http://www.delo.si/kultura/razno/nominacija-slovenskega-sukanja-in-krizanja-niti-ze-na-sekretariatu-unesca.html>) in v

Gorenjskem glasu (<http://www.gorenjskiglas.si/article/20170318/C/170319828/1020/za-pasijonom-se-cipka>).